

VOORONTWERP VAN DECREET TOT OVERNAME VAN PERSONEELSLEDEN VAN DE VZW'S DE RODE ANTRACIET EN VOCVO DOOR HET AGENTSCHAP JUSTITIE EN HANDHAVING

Samenvatting

Om de coördinatie van de hulp- en dienstverlening verder te centraliseren wordt de opdracht van onderwijs-, sport- en cultuurcoördinatie in detentie ondergebracht bij het Agentschap Justitie en Handhaving. Deze beweging voert het Vlaams Regeerakkoord en de beslissing van de Vlaamse Regering hierover in het Vlaams strategisch plan ter versterking van de re-integratie van personen in detentie 2025-2030 van 14 november 2025 uit. Dit voorontwerp van decreet regelt de overname van de voor de opdracht noodzakelijke personeelsleden van de vzw's De Rode Antraciet en Vocvo door het Agentschap Justitie en Handhaving vanaf 1 januari 2027.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

In navolging van het Vlaams Regeerakkoord en het Vlaams Strategisch plan ter versterking van de re-integratie van personen in detentie 2025-2030 van 14 november 2025 besliste de Vlaamse Regering om de onderwijs-, sport- en cultuurcoördinatie aan personen in detentie te integreren in het Agentschap Justitie en Handhaving. Deze opdrachten worden tot 31 december 2026 uitgevoerd door de vzw's De Rode Antraciet en Vocvo middels een subsidie van de Vlaamse overheid. In overleg met deze organisaties werd beslist om het bij de opdracht horende personeel, de taken en het budget vanaf 1 januari 2027 over te dragen aan het Agentschap Justitie en Handhaving.

Voor een vlotte overgang en continuïteit van de opdrachten en dagelijkse werking is een overdracht van de bij de vzw's De Rode Antraciet en Vocvo aanwezige expertise inzake onderwijs-, sport- en cultuurcoördinatie essentieel. De personeelsleden van voormelde vzw's beschikken over die expertise vermits de personen die de opdracht uitvoerden, al enige tijd in dienst waren en domeinspecifiek werken op vlak van de coördinatie van hulp- en dienstverlening aan personen in detentie. Hoewel in het algemeen de expertise voor coördinatie van hulp- en dienstverlening aan personen in detentie ook bij het Agentschap Justitie en Handhaving aanwezig is, is een uitbreiding van het personeelsbestand met deze medewerkers noodzakelijk om een gespecialiseerde (specifiek in onderwijs, sport en cultuur), kwalitatieve en efficiënte werking te kunnen (blijven) garanderen. De betrokken medewerkers van de vzw's De Rode Antraciet en Vocvo kennen immers de specificiteit van de opdrachten inzake onderwijs-, sport- en cultuurcoördinatie waardoor deze vlotter kunnen worden overgedragen.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De hulp- en dienstverlening aan personen in detentie is een netwerkorganisatie, waarin verschillende beleidsdomeinen en partnerorganisaties nauw samenwerken. Dit biedt een brede kijk op personen en hun problematiek en laat toe integraal en multidisciplinair te werken met het oog op een geslaagde re-integratie. Het aanbod binnen de muren is gebaseerd op het importmodel: wat buiten de gevangenis beschikbaar is voor vrije burgers, wordt ook binnen de muren georganiseerd. De aanpak bevordert de re-integratie omdat de doelgroep al tijdens detentie kennismaakt met de reguliere diensten waarmee ze ook buiten verder aan de slag kunnen. In dit model is samenwerking, coördinatie en afstemming van groot belang.

In elke gevangenis en detentiehuis coördineert een Vlaamse beleidscoördinator de hulp- en dienstverlening, bijgestaan door de organisatieondersteuner. Sinds 1 juli 2024 is ook de organisatieondersteuner ondergebracht bij de coördinerende administratie van de hulp- en dienstverlening, het Agentschap Justitie en Handhaving. Deze beweging komt tegemoet aan de aanbeveling uit de audit van het Rekenhof (2022) om meer centrale regie in het organisatiemodel te brengen, zonder het importmodel te verlaten. Door eerder de functie van organisatieondersteuner onder te brengen bij één werkgever kwam er meer samenhang en werd het beleid uniformer. Om de regie verder te versterken, werd in het Vlaams Regeerakkoord (en daarna in het Vlaams Strategisch plan ter versterking van de re-integratie van personen in detentie 2025-2030) beslist om die beweging door te trekken. Via dit voorontwerp van decreet maken de opdrachten onderwijscoördinatie en sport- en cultuurcoördinatie dus diezelfde beweging, respectievelijk vanuit Vocvo vzw en De Rode Antraciet vzw. Zo komen alle coördinatiefuncties samen bij één werkgever en komt de coördinatie van de hulp- en dienstverlening onder één dak, wat de lokale teams versterkt en het aanbod consistentier maakt over alle inrichtingen heen.

De Rode Antraciet vzw heeft als hoofdplicht de sport- en cultuurcoördinatie in detentie. Vocvo vzw had aanvankelijk drie opdrachten, de coördinatie van onderwijs in detentie, de coördinatie van het Strategisch Plan Geletterdheid, en Wablief, het centrum voor duidelijke taal. De Vlaamse Regering keurde op 19 december 2025 een addendum op de beheersovereenkomst met Vocvo vzw goed, waarbij de opdrachten met betrekking tot Wablief, het centrum voor duidelijke taal en de coördinatie van het Strategisch Plan Geletterdheid met ingang van 1 januari 2026 niet langer tot hun opdracht behoorden waardoor enkel onderwijscoördinatie in detentie overbleef. Met het oog op de integratie van de onderwijscoördinatie bij het Agentschap Justitie en Handhaving besliste de Vlaamse Regering dan op 27 februari 2026 om deze opdracht door Vocvo vzw bij voorontwerp van decreet te schrappen uit het Onderwijsdecreet en de opdracht over te dragen aan het Agentschap Justitie en Handhaving (VR 2026 2702 DOC.0155/2).

Wat deze overname betreft, is cao 32bis van 7 juni 1985 betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ingevolge de overgang van ondernemingen krachtens overeenkomst en tot regeling van de rechten van de werknemers die overgenomen worden bij overname van activa na faillissement of gerechtelijk akkoord door boedelafstand niet van toepassing omdat het Agentschap Justitie en Handhaving als werkgever niet valt onder het toepassingsgebied van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, gelet op de uitsluiting in artikel 2, §3, punt 1 van deze wet.

Daarom wordt via dit voorontwerp van decreet een specifieke regeling getroffen, gestoeld op de principes van de Europese richtlijn 2001/23/EG van de Raad van 12 maart 2001 inzake de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij overgang van ondernemingen, vestigingen of onderdelen van ondernemingen of vestigingen, waarvan de cao 32bis de uitwerking is. Met andere woorden, de betrokken personeelsleden die de overstap maken behouden gelijkaardige loon- en arbeidsvoorwaarden en zullen ingeschaald worden in de daartoe meest passende loonschalen van de Vlaamse overheid.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Om net zoals bij gelijkaardige overnames door de Vlaamse overheid de reeds verworven geldelijke en administratieve rechten bij overdracht van de noodzakelijke personeelsleden voor het uitvoeren van de coördinatieopdracht van de vzw's De Rode Antraciet en Vocvo te vrijwaren, vormt de specifieke regeling in dit voorontwerp van decreet een sociale begeleidende maatregel bij de overgang van het personeel. Het voorontwerp van decreet bepaalt zo dat het Agentschap Justitie en Handhaving de voor de opdracht noodzakelijke personeelsleden kan overnemen, dat daarbij hun verloning moet worden bepaald en dat deze personeelsleden objectief geworven worden.

Personeelsleden die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de opdracht van onderwijs-, sport- en cultuurcoördinatie en de overstap maken van de vzw's De Rode Antraciet en Vocvo naar het Agentschap Justitie en Handhaving behouden gelijkaardige loon- en arbeidsvoorwaarden.

Voorliggend voorontwerp van decreet bepaalt dat het Agentschap Justitie en Handhaving

Impactanalyse

Maatschappelijke impact

De opdrachten inzake onderwijs-, sport- en cultuurcoördinatie aan personen in detentie worden na de overname gecontinueerd. De maatschappelijke impact van deze maatregel is beperkt tot de personeelsleden die noodzakelijk zijn voor de onderwijs-, sport- en cultuurcoördinatie in detentie en die het voorwerp uitmaken van deze overname.

Impact op grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel

De maatregel tot behoud van de huidige geldelijke verloning is tijdelijk van aard en betreft een sociale begeleidende maatregel bij de overgang van de voor de opdracht noodzakelijke personeelsleden van de vzw's De Rode Antraciet en Vocvo naar het Agentschap Justitie en Handhaving. De gelijke behandeling is terug te vinden in de vergelijking met andere overnames die door de Vlaamse overheid werden beslist en waarbij een gelijkaardige sociale begeleidende maatregel is voorzien. Bovendien wordt deze maatregel zo beperkt mogelijk gehouden en zal die uitdoven wanneer de salarisschalen voorzien in het Vlaams personeelsstatuut, het niveau van de lonen voorzien bij het Agentschap Justitie en Handhaving hebben ingehaald.

Budgettaire impact

Voorliggend voorontwerp van decreet is budgetneutraal voor de Vlaamse overheid.

De vzw's De Rode Antraciet en Vocvo ontvangen tot 31 december 2026 een jaarlijkse subsidie vanuit de Vlaamse overheid, respectievelijk voor de sport- en

cultuurcoördinatie in detentie vanuit het Agentschap Justitie en Handhaving en voor de onderwijscoördinatie vanuit het Departement Onderwijs en Vorming. Deze subsidies worden stopgezet. Het subsidiekrediet voor onderwijscoördinatie in detentie wordt bij de begrotingsopmaak 2027 overgedragen van het Departement Onderwijs en Vorming naar het Agentschap Justitie en Handhaving en omgezet naar personeels- en werkingsbudget. Het subsidiekrediet voor sport- en cultuurcoördinatie in detentie wordt bij de begrotingsopmaak 2027 omgezet naar personeels- en werkingsbudget bij het Agentschap Justitie en Handhaving.

Gelet op de bijkomende opdracht die wordt toegewezen aan het Agentschap Justitie en Handhaving voor de onderwijs-, sport- en cultuurcoördinatie in detentie worden de voor de opdrachten noodzakelijke VTE toegewezen aan het personeelsplan vanaf de inwerkingtreding bepaald door de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering bepaalt de graad, rang en salarisschaal van de overgenomen personeelsleden.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Het voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen, noch op Brussel.

Implementatie

De Vlaamse Regering bepaalt de datum van inwerkingtreding van het voorontwerp van decreet. De integratie in het Agentschap Justitie en Handhaving is gepland op 1 januari 2027.

C. Totstandkomingsprocedure

Dit voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2026/148 van 30/04/2026.

De Inspectie van Financiën verleende op 07/05/2026 (TM/2026001646) advies voor dit voorontwerp van decreet.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 03/06/2026.

Het akkoord van de minister bevoegd voor bestuurszaken werd verleend op 22/05/2026.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit voorontwerp van decreet betreft een gemeenschapsbevoegdheid.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel bepaalt dat het Agentschap Justitie en handhaving de personeelsleden van de vzw's De Rode Antraciet en Vocvo kan overnemen, dat daarbij een bepaalde verloning zal moeten worden bepaald, en dat deze personeelsleden objectief geworven worden. Het personeel wordt overgenomen met behoud van

gelijkwaardige rechten en plichten als bij hun oorspronkelijke arbeidsovereenkomst, en dit wordt ingeschreven in dit artikel.

Artikel 3

Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering de datum van inwerkingtreding vastlegt. Hierdoor kan de Vlaamse Regering beslissen op welk moment de overname van personeel plaatsvindt. De integratie in het Agentschap Justitie en Handhaving is gepland op 1 januari 2027.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Mathias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR